

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.	FŐSZERKESZTŐ: BENEDEK JÁNOS. POLITIKAI ROVATVEZETŐ: Dr. BOROSS LAJOS. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: SZÉKELY IMRE.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota, első emelet, az udvarban.

Hiu erőlködések.

február 18.

A Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as pártnak nem csak fényes diadalát, hanem helyes uton járó politikájának igazolását jelenti a kölesdi választás fényes győzelme. A kölesdi választókerület, az ifjan elhunyt derék Pichler Győző örökébe másfél száz szavazattöbbséggel gróf Benyovszky Rezsőt, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tagját választotta meg képviselőnek. Más viszonyok között is becses minden egyes mandátum; jelenleg azonban többszörösen fokozza e győzelem értékét nemcsak az a körülmény, hogy a kidőlt kiváló parlamenti erő helyét arra minden tekintetben méltó kiváló egyéniség foglalja el, hanem főleg az, mivel abban a tényben, hogy gróf Benyovszky másfél száz főnyi többséggel — tehát igen könnyen győzött, holott áldott emlékülődje csak nagy küzdelem után, csekély 4 szavazattöbbséget tudott teremteni: az a tanulság foglaltatik, hogy a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt a kölesdi választókerületben is megerősödött.

De hogy ez nem csupán elszigetelt jelenség, hanem hogy ország-szerte örömmel és hazafias lelkesedéssel szemlélhetjük e párt erősödését, elég egy futó pillantást vetnünk a letolyt időközi választásokra, melyek mindegyikében jóval nagyobb tábor tudott összehozni a függetlenségi zászló, mint az általános választásoknál. Dédesden, a kormánypart biztosnak gondolt kerületében csak pár szavazattöbbséget tudott kiszorítani az államtitkár részére s még mindig nem bizonyos, hogy igazolni fogja-e ezt a választást a Kuria? Szatmáron csak a legnagyobb erőfeszítéssel s a Bánffy-féle kortes-eszközök latbatetésével kapta vissza mandátumát a miniszter, s az általános választásnál felvonult több száz főnyi többsége csekély ötven darabra olvadt le, tehát ő is a bukás szélén állt a függetlenségi és 48-as jelölttel szemben.

Mindezek a tények kérlelhetetlen logikával bizonyítják, hogy a függetlenségi zászlón, melyet Kossuth Ferenc épp oly következetes bölcsességgel, mint rendületlen hazafisággal lobogtat, egy csepp foltot sem ejtett e párt irigyeinek s

nyílt és titkos ellenségeinek ármánykodása, rágalmas tervszerűleg folytatott aknamunkája.

Pedig lázas mohósággal ássák az aknát a gyűlölködő ellenségek. A zürzavar, melyet a nemzeti jogokért megindított hatalmas küzdelem parlamentben és parlamenten kívül egyaránt felidézett, rendkívül kedvezett ennek az aknamunkának. Nem is késtek felhasználni a kedvezőnek mutatkozó helyzetet a többi ellenzéki pártok s a jelenlegi politikai helyzetben szemlélhető visszáságok kulcsa éppen a törekvésben rejlik, a mit a most oly makacsul obstruáló harcosok egyik főczél gyanánt kitűztek maguknak, hogy t. i. a Kossuth-párt iránt bizalmatlanságot keltsenek éppen abban a jó magyar népben, mely eddig rendületlen hittel és bizalommal volt eltelve a nagynevű vezér és pártja iránt s az összezuzott romokon megé irték a saját népszerűségüket.

Mily csodálatos fordulat rövid másfél év alatt.

1902. év utolsó hónapjaiban, mikor már nyilvánvaló lett, hogy Széll Kálmán nem csak a civilizistát, hanem az ujonczlét számot is emeltetni akarja: a Kossuth Fe-

Mindig!

Mindig azt hallottam
Uton és útfélen,
Hogy a jó győzni fog
Armányon, veszélyen.
Hogy jónak jutalma
Nem késik a földön
S angyalok kísérik
Virágos mezőkön.

Virágos mezőkre
En hiába vártam,
Csak göröngyös ut volt,
Mire rátaláltam.
Göröngyös utakon
Elszórt tövis, átok,
Multamban ez kísért
S jövőmben így látok.

Pedig soha rosszat
Senkivel nem tettem,
Koldusra terítém
Egyetlen köpenyem.
Ha csak az nem volt rossz,
Mit magamnak szántam:
Felemelt homlokkal
Járni e világban.

Szalay Károly.

Miért?

Irta: **Vörös Tibor.**

Kevés emberpár szerette úgy egymást, mint Bartos Muki meg a felesége.

Kacagtak, ölekeztek, csókolódtak egész nap, pedig kevés okuk volt a nagy vigasságra, lévén Bartos Muki szörnyen földhöz ragadt állapotban, olyan nagyon, hogy a felesége vajmi ritkán vette hasznát főzési tudományának.

És azért mégis nagyon boldogok voltak. Kicsiny, egyszobás lakásukkal nem ért fel egy tucsat királyi palota. Semiramis függő kertjei nem kínáltak annyi gyönyörűséget, a mennyit az a két cserép örökzöld folyondár rejtett magában ott fent, a rozoga szekrény tetején.

Pedig ez még nem volt minden. Bartosék büszkesége, az asszony szemefénye, az üvegház is ott diszlett még a két cserép mellett; gyenge tubarózsa hajtás, letakarva egy megrepedt dunsztos üveggel. Az asszony úgy kapta valahol a hagymáját, de eleinte hiába öntözgette, nem akart hajtani.

— Te csacsi, már hogy is nőne, mikor üvegházi növény — szólta végre mély meggyőződéssel Muki és igaza volt, mert a hogy megszerkesztődött az üvegház, olyan vigan kezdett nőni az érzékeny kis virág, hogy Rotschild kertjében se tehetné volna különben.

Egyebük aztán nem is volt.

De nem is kellett nekik semmi.

Igaz, hogy néha már kicsit keservesen esett a koplalás, de a legelső órája a megjavult közállapotoknak feledtetett velük minden e fajta apróságot.

És mindamellett még minő könnyelműek voltak az istenadták:

— Muki lelkem, ma egy fényes vacsorát csapunk — indítványozta a kicsi asszony, a bankjegyek legszerényebbikének láttára.

— Nem, majd takarédba tesszük — felelt vigan Muki lelkem és ezen aztán elkacagtak egy félórát, aztán gyorsan felpakolódtak és — ellumpolták a szerény kis bankjegyet.

— Hja, ja, — hümmögött Muki másnap — hiba; el kellett volna tenni belőle.

— Biz' az jó lett volna — hagyta rá a kicsi asszony.

— No, de mégse nagy baj!

— Hát még ez is baj lenne? — bigyesztette megvetőleg piros szájacskáját az asszony.

Muki nem lett volna férfi, ha erre meg nem csókolta volna a feleségét; meg is tette és azzal rendben volt megint minden.

Igy álmodtak ők keresztül vagy két-három esztendő, a mikor egyszerre csak busulni kezdett az asszony.

Előbb busult, aztán elégedetlenkedett, végül zsörtölődött.

Zádor Lajos divatterme.

Női-divat üzlettel kapcsolatos ruhakészítési műtermet nagyobbitva, szakavatott művészeti és munkásokkal ellátva, továbbra is ajánlom a nagyérdemű hölgyközönség pártoló kegyes figyelmébe. Kiváló tisztelettel

Zádor Lajos.

Segéd-szabásznő és elsőrendű munkásnők felvételnek. — Jelentkezések női-divat üzletben.

rencz vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as párt nagyszabású parlamenti csatát indította Széll Kálmán ezen szándékai ellen; az indemnivitá oly arányokat öltött, hogy azt obstrukciónak is lehetett tartani.

Mit csinált akkor a mostani „harci párt”? Összedugott kézzel nézte Kossuthék ostromát, sőt sajátjuk a leghevesebb szemrehányásokkal illette a Kossuth-pártot. — Bartha Miklós ur mesteri színekkel ecsetelte az obstrukció rémes borzalmait, annak szörnyüségveszedelmét parlamentre és országra egyaránt s bűnös könnyelműséggel és hazaárulással vádolta az obstrukciót látszó ellenzéket, mely a hazát ily veszedelembé akarja sodorni. Nem volt akkor bezzeg oly égető nyelvkérdés a mandátum-osztogató Széll Kálmánnal szemben; ellenben bűnös hazaárulás volt Miklós mester szemében az obstrukció s puffogtak a dühös vezérczikkek Kossuth Ferencz és pártja ellen.

Pedig akkor igazán szó volt az ujonczemelésről, melyet egyedül Kossuth Ferencz vezérlete alatt akadályozott meg a parlamentben felkeltett ellenállás.

Ennek a pártnak érdeme, a mit bizonyára dicsőségül fog följegyezni az igazságos történelem, hogy az ujonczlétszám-emelés ellen megindított országos küzdelmet áttérte a nemzeti jogok erélyesebb követelésére is.

Nem lehet azonban célja ennek a pártnak, mely az 1848-iki

alkotmány alapvető törvényeinek visszavivásáért küzd, feladata az 1867-iki alapra átkalandozni; s az elvi magaslatról, hova az egész nemzetet fölemelni törekszik, leszállni a pillanatnyi előnyök kedvéért a 67-es süppedékre.

S nem volna összeegyeztethető a párt történelmi alkotmányos jogokért folytatott nemes harcával az, hogy a kormánybuktatás párheti dicsőségének eshetősége kedvéért feláldozzon parlamentárizmust, alkotmányt; s most, mikor a legbecesebb javaink forognak kockán a kalandor politika vakmerő és bűnös makacskodása miatt: bármily kínosnak tűnjék föl a párt harcmezézt és harcra termett jó vitézei előtt, hogy ennek a harcznak csak szemlélői maradnak: érett és hazafias meggondolással létrejött elhatározásuktól eltántorodni nem fognak.

Kiabálhatnak a most oly lángbuzgalommal harczoló obstrukciós bajvivók, a mint nekik tesszik; be is ugrathatnak egy pár jóhiszemű, de gyöngébb látásu alakot, ki vagy nem akar, vagy nem tud keresztüllátni az ő szitajukon: sem e pártot, sem az ország közvéleményének vele tartó részét eltántorítani nem képesek.

S nem fog ártani a függetlenségi és 48-as pártnak a Bánffy zászlóbontása se, mert annak komolyságában nem bizik az ország. A mint a számtanban csalhatatlan igazság a kétszer-kettő négy, ép úgy a politika számvitelében is

bizonyos, hogy 67 nincs meg a 48-ban.

A függetlenségi és 48-as eszmékért élő-haló jó magyar népet nem csalhatja át szírián hangjaival a 67-es közös-ügyes mezőre az az exminiszterelnök, kinek nyíltan bevallott szándéka volt az egész ellenzék kiirtása. S aztán ki látott még fából készült vaskarikát s kurucz főudvarmestert?

A 67-es alapot meg kell dönteni, mert ezen az alapon a magyar nemzet állami függetlenségét, gazdasági, nemzeti érdekeit sem előbbre vinni, sem megóvni nem lehet. — Hogy Bánffy most ezen az alapon akar nemzeti politikát csinálni: teheti, nem árt vele a légynek se. E fölül bátran maradhat a császár hoppmestere. Nem néznék azt rossz szemmel Bécsből, ha sikerülne Bánffynak elcsábitani a függetlenségi és 48-as elemeket az ő 67-es politikája mellé. Mert hiszen főképpen csak innen számíthat prozelitákra.

A függetlenségi és 48-as párt következetes maradt önmagához; a magyar nép színejava pedig hűséges marad a tiszta és szeplőtlen lobogóhoz, melyet nem szennyez be semmiféle mellékcél vagy személyi politika.

S jól esik rámutatnunk arra a tényre, hogy a párt népszerűségének hanyatlásáról a párt halálos ellenségei által terjesztett hírek csak utszéli pletykák, a mikkel a susárlók magukat áltatják; Kossuth Ferenczet és pártját megérti

Bartos Mukinak vérzett a szíve. Szerette, majdnem imádkozta az ő kis feleségét és most látni kellett, hogy szenved.

Szenved, az bizonyos; de hát miért?

Bartos Muki addig törte ezen a fejét, míg egyszer csak hült helyét találta az ő kis feleségének.

E ment, otthagya.

Most már aztán tudta Bartos Muki is, hogy miért

Sok, túlságosan sok volt már a kicsi asszonynak a nyomorúságból s mert a jólétet még a legforróbb szerelem se pótolhatja sokáig, hat elment a jólétet keresni, mert a szerelemből már elég volt.

Bartos Muki eleinte dühöngött, aztán sirt, végül pedig megnyugodott a változhatatlanságban.

Csak a szíve fájt még egy darabig, aztán az is üres lett és érzéketlen.

*

Nagyot fordult azóta a világ sora.

Bartos Muki már régóta nem volt Bartos Muki, hanem méltóságos Bartos János ur, a híres ember, megcsodált lángelme, a dugazdag ember.

Azóta már a kicsi asszony is visszajött, hogy, hogy nem, eltévesztette az utat és jólét helyett még nagyobb nyomorúságot talált.

Egy darabig csak küzdött a sorssal, de már nem igen bírta, a mikor egyszer véletle-

nül ráakadt az urára, a kinek akkor már nem volt oka panaszkodni.

Szépen, szelíden kérdezgette a sorsa fölül, végül pedig visszahívta.

És visszament az asszony.

Ujra kezdtek az életet.

Csak hogy mind a ketten valami különös dolgot tapasztaltak.

Sohse tudták úgy megcsókolni egymást, mint azelőtt.

Aztán meg kevesebbet is nevettek.

Pedig most már ugyancsak nevettek volna. Kereszték, hajhászták a gyönyörűséget és nem találták sehol.

A férfi leste a felesége minden óhaját, az meg sohse kívánt semmit.

Az asszony hónapokon át fáradozott valami kézi munkán, kedves meglepetésen, az ura szépen megköszönte, aztán még szomorubb lett, mint azelőtt.

De azért egyikük se szólt erről a másikkal. Szépen csendesen bolondították egymást tovább.

Őszre vált az idő.

Gyönyörű, meleg, napsugaras őszi délután együtt ültek a kincset érő kis nyaraló verandáján méltóságos Bartos János ur meg a felesége.

Az asszony himezgetett, a férfi meg elmerengett a szomorúságában is oly gyönyörű tájon.

Nem beszélt egyikük se, mind a ketten félték, hogy arról találnak beszélni, a mi

egyszer régen történt, éppen ma egynehány esztendeje.

Bartos méltóságos ur egyszer aztán éppen akkor talált lopva a feleségére nézni, mikor az ő réá.

Pillanatig nézték egymást, aztán felkelt lassan az asszony és odament a férjéhez. Szó nélkül kuporodott melléje egy pár drága aranyhímzésű vánkora és fejét a férje ölébe hajtotta.

Most már aztán ketten nézték a sárguló leveleket.

Addig nézték, hogy a férfi egyszer csak vizesnek érezte a kezét, a melyet vánkornak tett a felesége feje alá.

Bartos méltóságos urnak szörnyen elfacsarodott a szíve erre a felfedezésre.

Remegő kezével csendesen simogatta meg az asszony még mindig selymes szőke fejét.

— Bohó te, — dünnyögte csendesen, — hát miért sírsz, miért?

Többet is mondott volna, de nem mert beszélni tovább, mert a hangja már nagyon reszketett.

Hát inkább csak tovább simogatta némán az asszony még mindig selymes szőke fejét, a másik kezével meg lopva, gyorsan törülte meg a maga szeméit, úgy, hogy az asszony meg ne lássa.

Vajjon miért?

HARTSTEIN KÁLMÁN

a gazda közönségnek tudomására hozza, hogy a Magyar kir. Államvasutak gépgyára vezérigazgatójának több megyébe kiterjedőleg, a kizárólagos képviselőjét átvette és Debreczenben Piacz-utca 83. sz. alatt, egy nagyobb szabású gépraktárt rendezett be, — hol a magyar állami gépgyár összes gyártmányai, ugyszintén első rangú mezőgazdasági gépek és mindennemű ipari és technikai czikkeket, valamint a legjobb minőségű gépolaj és gőpszijak is a legelőnyösebben szerezhetők be.

és érdeme szerint meg is becsüli a józan magyar nép; s e szeretet és ragaszkodás kapcsait szétzuzni — hiu erőlködés.

Benedek János.

Ellentétes érdekek

— február 18.

Minél többet szónokolnak róla a programbeszédekben s minél inkább megvan a látszatja a közgazdasági kérdések előrenyomulásának, annál távolabb vagyunk attól, hogy igazi közgazdasági gondolkodásra és politikára készek volnánk. Sajnos, mind az a nagy pezsgés, kavarodás, a mi az eszme körül észlelhető, a kezdés és az általánosság műkedvelő frázisain tul még nem jutott. A mi pedig valóban kézzelfogható, az minden egyéb, csak nem komoly és igaz gazdasági munka.

Velejében ez új köntösben a régi partikulárizmust üdvözölhetjük. Valamint eddigelé a közjogi aspirációk közül egyes érdekes csoportok helyezkedtek el, azonképpen a mostani közgazdasági irányzat is az érdekes csoportokat helyezi egymással szemben, nem pedig egy ország közgazdasági érdekeit mindenek fölébe. Ezt konstatálván, nemcsak az agráriusok és merkantilisták túlekedésére gondolunk, hanem ügyük iránt való teljes szimpatiánk föntartásával az állami tisztviselők mozgalmára, a mely velejében szintén közgazdasági mozgalom, gondolunk az ügyvédek reformtörekvéseire, az orvosok szervezkedésére, a munkások bérmozgalmára, a szövetkezeti ügyekre, arra a sok, itt föl nem sorolható osztály-tömörülésre, a melyben mindnyájunknak az a célja, hogy a mai gazdasági helyzetben annak a szociális osztálynak vagy foglalkozási ágának a sorsát javítsa, természetesen az államnak tétetik kötelességévé a javítás nyélbeütése. Ezek a törekvések többé-kevésbé jogosak és mindnyájan a sanyaru jelen jogezimén hangzanak föl, mintha az ember külön akarná táplálni a fejét, külön a kezét, lábát és minden egyébét.

Az igazi elismeréstől, a mely azt valija, hogy az egyetemesség fejlesztésével, általában a megélhetés lehetőségének a könnyebbítésével érzük el azt, hogy az egyes osztályok és foglalkozások jogos kívánságai maguktól teljesüljenek, ma igazán távol állunk. A tisztviselőket ma bajos volna azzal elégiteni ki, hogy nagy és átható gazdasági politikával emeltetvén az ország közjóléte, rájuk is hárul majd a vagyongyarapogás és a fogyasztás olesóbodása utján szociális helyzetünk javulása. Ma még ott vagyunk, hogy nem is ismerjük föl az egyetemes közgazdasági politika egységes két tényezőjének a produkeziót egyrészt, a fogyasztást másrészt. Mikor mezőgazdánk magasabb buzaárat és iparosaink magas védővámokat követelnek, egyik fél sem gondol többet arra, hogy a

fogyasztó nagyközönség és különösen a vagyontalan osztályok bőrére és érdekére pályáznak, mint az állami tisztviselők azzal, hogy az ő követeléseik teljesítése újabb teher a teherviselő roskadozó vállain. Arra pedig igazán nem gondolnak a nagy tömegek és a tömeg-politikusok, hogy a mit ők az egészséges törekvés megnyilatkozásának néznek: az agráriusok és merkantilisták bajbakapása voltaképpen csak fatális akadálya a közgazdasági pozitív törekvések megindulásának.

Pedig ebből a vetélkedésből, minél tovább tart s minél szenvedelmesebb érdeellentétekké hegyeződik ki, soha a világon semminemű pozitív eredmény nem várható. Még az sem, hogy az ország közgazdasági vezetése egyoldaluan az egyik termelési irányba csapna át, mint a mire az országnak szüksége van, azt droktinér szempontból nem lehet sem eltagadni, sem elnyomni.

Sem az agráriusok tétele, hogy a mezőgazdaság ápolása biztosítaná az iparnak a nagyobb fogyasztást, sem a merkantilistáké, hogy a föllendülő iparral járó nagyobb jólét és népességszaporodás biztosítaná itthon a mezőgazdaság termékeinek a piacát, nem válhatik a gyakorlati gazdasági politika alaptételévé. Mind a kettő lehetetlen, sőt erkölestelen, mert a maga szempontját nézvé, a maga termelésének érdekkörét óvja csak meg és tulajdon hazája és tulajdon nemzete nany egyetemet gyarmatkép kezelné.

Az egyedüli erkölesös és termékeny gazdasági politika éppen csak a termelés és a fogyasztás két faktorával számolhat, ezeket pedig nem játszhatja ki egymás ellen, hanem az egyikkel számolnia kell épp úgy, mint a másikkal. Nem szólamokkal, hanem gyakorlati iniciatívakkal törekednie kell a produkezió fokozására, hogy ezzel a fogyasztást nagyobbá is, olesóbbá is tehesse. Sőt igazi demokrata közgazdasági politika első sorban a fogyasztás problémájában köteles meglátni a közgazdasági reformok irányát és föladatát, különben igazán vagy merkantilistával plutokrata vagy agráriusan feudális egyoldalúságba esap. Ennek a kipattant káros érdekellentétnek a két termelési ág között valóban meg van a félreismertetetlen stigmája, hogy az ország közgazdasági érdekét a közép- és felsőosztályok közgazdasági érdekeivé sűríti össze, a kik pedig az érdekkörökön kívül állanak: a kisiparosok, a kiscigádák, a munkások, de még a lateinerek és a tisztviselők is úgy érzik, hogy abban a közgazdasági érdekharcban ők érintetlenül, közömbösen és árván állhatnak meg s ha ők is el akarnak valamit érní, akkor külön kell érte mozgalmazniok.

Hogy nem tetszik, érthető, sőt, a kényszerűséget tekintve, jogos is. De hogy a magyar társadalom közgazdasági konszolidálása nem sikerülhet az érdekelentétek és a külön igények ápolásának utján, bizonyos. Minden józan hazafinak

tehát arra kellene törekednie, hogy ezek az osztályos harcok minél előbb szűnjenek meg és idő, tér, meg fogékonyosság jusson annak a komoly, egyetemes és termékeny közgazdasági politikának, melyről ma annyian beszélnek s oly kevesen tudják, hogy mi fán terem

Omega.

A rossz nyelvek áldozata.

Egy tanítónő tragédiája.

Brassó, február 15.

Megrendítő drámáról ad hirt csernátfalusi tudósítónk. — A dráma hősnője egy bájos, fiatal tanítónő, kit a rágalom nyelvére vett s a halál rideg karjaiba üldözött. A megrázó esetről a következőkben számol be tudósítónk:

Mult szombaton este vig mulatozásra gyűlt egybe a Hétfalu előkelősége a csernátfalusi vendéglő nagytermébe, hol a Hétfalusi Nőegylet tartotta estélyét. — A mulatók között ott volt Wollanka Matild, a csernátfalusi állami leányiskola bájos, fiatal tanítónője is. Vigadott a vigadókkal, de arca valami komor mélaság borongott, viselkedése szokatlan volt. — A kék selyemruhás szép tanítónőt körülserglette a fiatalág, de ő lehangolt maradt, úgy, hogy mindenkinek feltűnt lehangoltsága. Kérdezősködtek, faggatták, de hasztalan: kitérő válasz volt a felelet.

Mikor a mulatság javában folyt, félrevonult s egy kis levélkét irt, melyet a kíváncsiak elől zsebkendőjének egyik szögletébe kötött be. Reggeli 3 óra felé oleszlani kezdett a mulató sereg s a szép Wollanka Matild is haza indult. De csak rövid ideig maradt otthon: úgy, a hogy volt, könnyű bál ruhában ujra távozott hazuról azzal az ürügygyel, hogy a mulatságba tér vissza.

A zord, ködös téli hajnalban a csernátfalusi vágóhid felé vette utját s a közuti megállóhelyen tul a mezőn egy kis halmon föbe lőtte magát. Egy-két csep vör üt ki szép fehér halantékára s halva dőlt a dombra. A lövés belevezett a hajnali esőbe s a szerencsétlen tanítónő lelke elszállt... Senki sem sejtette, hogy mi történt.

Reggel aggódni kezdettek a tanítónő lakásán. Keresték, kutatták, de sehogy sem tudtak a nyomára akadni. Nyoloz óra felé azonban megtudták a rémes valót. Prázsmári szászok jöttek Csernátfaluba s azok rákadtak a fiatal, boldogtalan nő már kihült hullájára. Az egész faluban mély megdöbbenést és szánalmat keltett a tragikus eset hire. A szerencsétlen tanítónő egyetlen levélkét hagyott hátra — a mit a halálban irt — Brassóban lakó szüleinek: Wollanka József városi jövedék hivatali főnöknek és nejeének. A német nyelvű kis levélkében bocsánatot kért a szegény leány szülőitől s kérte, hogy Brassóban temessék el.

A boldogtalan fiatal tanítónő a rossz nyelvek áldozata lett. Az utóbbi időben ugyanis feketelelkű rágalomkövácsok leányi becsületén foltot ejtő hirt kezdettek terjeszteni.

Senki sem hitt a hamis híreknek, de az ideális lelkű tanítónő lelkén mégis gyilkos sebet ütött. Fájt, sajgott a seb s azért gyógyulást keresett — a halálban!

Pártoljuk a hazai kisipart!

Vitárius Béla külföldön tanulmányozott keztyűs- és kötszerész mesternél

Debreczen,

A legfinomabb és legdivatosabb keztyűk, valamint a legszakszzerűbben készült Sérvkötők, Haskötők stb. a legjutányosabb áron kaphatók és megrendelhetők

Fötér, Bádogos-u. 1. Tóth Béla gyógsz. mellett.
(Tisza-palota.)

NAPI HIREK.

Bíró Lajos felolvasása iránt igen nagy az érdeklődés. A nagy hírű magyar tudós vasárnapi, f. hó 21-iki felolvasására a páholyjegyek nagy része már elkelt s a jobb, előkelőbb ülőhelyek iránt is nagy a kereslet. A ki jó helyhez akar jutni, jó lesz tehát ha idejekorán gondoskodik. A kiváló tudóst különben nagy ünnepek közt fogják fogadni s a mai tanácsülésen elhatározták, hogy a vasutnál, a tudós fogadtatásánál Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Oláh Károly kulturatanácsos fognak megjelenni a tanács képviselőiben. A felolvasáson pedig a tanács összes tagjai jelen lesznek. A felolvasó ülés tárgyában a debreczeni egyetem Hajdumegyei és Debreczen városi nagybizottsága és a Csokonai-kör kebeléből alakított rendező-bizottság az ev. ref. főiskola kistanácstermében holnap febr. hó 19. napján, azaz pénteken d. u. 5 órakor ülést tart. Tárgy: Bíró Lajos szombati fogadtatása és vasárnapi előadása tárgyában szükséges intézkedés.

A szováti kivágott akáczfák. Két év előtt nagy feltűnést keltett az a levél, melyet egy ismeretlen ember intézett a polgármesterhez. A levél elmondja, hogy a város szováti birtokának bérlői: özvegy Szöllőssy Imréné és társai a birtokot körülhatároló nagy akáczfákat kivágták, saját oázisra felhasználták, miáltal a birtok értékét nagyban lezártították és az akácok kivágásával is több ezer korona kárt okoztak a városnak. A feljelentés folytán a tanács megbizta Király Gyula tanácsnokot, hogy a helyszínen győződjék meg a feljelentés valódiságáról. A kiküldöttek a helyszínen járva, meggyőződtek a feljelentés valódiságáról, de ugyanakkor azt is bejelentették, hogy a bérlők szerződésességét követik el, mert nem teljesítették a megállapodást, melyben az van, hogy a bérlők kötelesek a birtokot akácokkal körülültetni. Ugyanakkor Király Gyula és Török Gábor erdőmester azt a megbízást is kapták, hogy állapítsák meg hány darab akáczfát vágtak ki és mennyit tesz ki az összeg, melylyel ily módon megkárosították a várost. A kiküldöttek betérjésztették jelentésüket a tanácsnak, melyben jelentik, hogy megbízásuk eme részének nem tudtak eleget tenni. Nem állapíthatták meg hány darab fát vágtak ki, mert legtöbb fának a tuskóját is elhordták. Az ügy ekkor jó ideig nyugodott, míg nem a múlt évben ismét előkerült. A bérlők kérték a várost, adja ki biztosítékukat. A tanács ezt csak az esetben volt hajlandó kiadni, ha a bérlők egyetemlegesen felelősséget vállalnak a városnak okozott kárért. A főbérlő Szöllőssy Imréné ebbe nem akart beleegyezni, holott szerződésileg is kötelezte magát minden kár megtérítésére. A tanácsnak ma tett erről jelentést Király Gyula tanácsnok. A tanács nem akar egyezkedni a bérlőkkel, hanem e helyett utasította az erdőmestert, és Király Gyula tanácsnokot, tartsanak ismét helyszíni szemlét és a szerződés pontjainak figyelembe vételével állapítsák meg mennyi kárt okoz-

tak a bérlők a városnak azáltal, hogy az akáczfákat kivágták és nem ültettek új akácokat, melyre a szerződésben kötelezettséget vállaltak. A tanács a jelentés megtételére záros határidőt is tűzött ki és pedig: márczius hó 15 ik napjáig kötelesek a kiküldöttek jelentésüket a tanácsnak betérjésztetni.

A színhazi pályázati feltételek a színházi bizottság előtt. A színházi bizottság szombat délután 4 órakor a városháza nagytermében ülést tart. A bizottság ez alkalommal mond véleményt a tanács által kiküldött bizottság részéről átdolgozott színhazi pályázati feltételek felett. Ugyanekkor határoznak az igazgatónak két kérvénye felett: a szubvenzió kiadása és Blaháné vendégszerelések a helyárák 50%-al való felémelése iránt.

A „Debreczeni Dalegyet“ márczius 3-án a Bika disztermében zártkörű dalestélyt rendez.

A tanács és a sertés-konzumvásár. A debreczeni hentes iparosok régóta sürgetik a sertés-konzumvásártér felállítását. A múlt évben, mikor a hentes iparosok az ipartestület útján sérelmeik orvoslását kérték a városi tanácstól, a sérelmek közé sorozták az is, hogy a hentes iparnak milyen nagy kára van abból, hogy Debreczenben nincs sertés-konzumvásár. Ugyanakkor kérték a tanácsot, tegye meg a szükséges intézkedéseket a sertés-konzumvásártér létesítése érdekében. A tanács a hentes iparosok sérelmeinek orvoslása alkalmával megbizta Király Gyula tanácsnokot, hívja össze értekezletre a debreczeni hentes iparosokat és ha azok a sertés-konzumvásártér létesítése mellett foglalnak állást, az esetben megteszi az intézkedéseket. Az értekezletet nem régen meg is tartották és az értekezlet tulnyomó többsége a sertés-konzumvásártér létesítése mellett foglalt állást. A tanács mai ülésén foglalkoztak ez ügygyel és megbizták Aczél Géza főmérnököt, hogy a berendezés tervét és költségvetését készítse el, továbbá Király Gyula tanácsnok és Leidl Emil azzal bizattak meg, hogy a sertés-konzumvásárra vonatkozó szabályrendeletet a kitűzött záros határidő alatt készítsék el. Most már tehát mi sem áll útjában a sertés-konzumvásár létesítésének annál inkább, mert a miniszter a napokban érkezett rendeletével szintén hozzájárul a konzumvásár létesítéséhez.

A Simonffy-utcai kínai fal. A város a Simonffy-utcai piacztér létesítése alkalmával a piacztér egyik oldalán nagy falat húzatott. A fal felépítésével befalazta a volt Liederman-féle házak a piacztérre nyíló ablakait. A jelenlegi tulajdonos, Grausz Mór a fal felépítését sérelmesnek találta és tiltakozott a fal építése ellen és kérte annak lebontását. Az érdekes ügy megfordult a közigazgatási bizottság, a miniszter előtt is, de véglegesen egyik fórum sem határozott, hanem a miniszter is, a közigazgatási bizottság is azt az utasítást adta a tanácsnak, lehetőleg békés megegyezés útján intézzék el a kínai fal lebontásának ügyét. A tanács így is járt el, megbeszélte a házat, melynek értéke a becslés szerint 21,006 korona.

A tanács a békés megegyezést oly módon akarja megoldani, hogy a házat megveszi. Mai ülésén elhatározta, felhívja a tulajdonost, hajlandó lenne-e házat a mérnöki hivatal által megbecsült 21,006 koronáért eladni. A tanács határozata azonban még nem bír kötelező erővel a megvételre, csupán csak tudni óhajtja, hajlandó-e Grausz Mór házat a fenti összegért eladni. A törvény értelmében ugyanis a közgyűlés határoz az ingatlanok eladása és megvételére felatt.

A róm kath. temető akáczfai. Érdekes ügygyel foglalkozott ma a városi tanács. A főkapitányhelyettes, Végh Gyula jelentést tett arról, hogy a róm. kath. temető akáczfait az egyház kivágatja. Eddig már 100 öl tűzifa, 850 darab vastag fa és 950 darab vékonyabb fa fekszik levágva. Az egyház erről a tömeges falevágásról nem értesítette a várost, holott a fa a város, nem pedig az egyház tulajdonát képezi, mert a temető területének nagy része is a városé. A tanács mai ülésén nem hozott ez ügyben érdemleges határozatot, csupán csak azt tette egyelőre, hogy megbizta a mérnöki hivatalt, vizsgálja meg és állapítsa meg a temető melyik részéből vágták ki az akáczfákat.

Pályázat segédjegyzői állásra. Egyeken ujonnan rendszeresítették egy segédjegyzői állást, melyre most pályázatot hirdetnek 500 kor évi fizetéssel, melyet azonban a próbaév után 200 koronával emelni fognak. Ezenkívül a segédjegyző, mint anyakönyvvezető helyettes, az államtól — kinevezés esetén — 300 koronát kap. Pályázati kérvények február hó 29 ig adandók be Orosz Sándor központi főszolgabíróhoz.

Vége a farsangnak. Miképen minden, úgy a kalendárium is hazudik. Azt mondja: vége a farsangnak. A jókedv ideje után elkövetkezett a bőjt. Ez egyszerűen kettős hazugság. Először: a mulatságok ideje vigan folyik tovább s a hamvazó szerdán tul majd annyi lesz még a táncz és muzsika, mint annakelőtte. Másodsor: sok-sok ember számára nem kevésbbé szomorú bőjt volt a hamvazó szerda előtti állapot, mint az ez után következő. Ezek a komor gondolatok azonban éppen örömmel fogadták a bőjtöt. De hogy is ne. Hiszen a farsang becsapja a világot, a bőjtöt pedig az emberek csapják be. A farsang azt mondja, hogy jókedvet hoz. Igen: jó kedve van annak, a kinek farsang nélkül is lenne. A bőjttel viszont takarózni lehet. A ki amugy is bőjtölne, azzal a vigasszal teheti, hogy ez most így stilszerű. Egy szóval semmi értelme nincs annak, ha hamvazó szerdára ébredvén, elbusongunk. A bőjt kényelmesebb és kegyesebb időszak a farsangnál. Elnézi azoknak, a kik úgy tehetik, hogy a farsangot folytassák; azoknak az állapotát meg hivatalossá teszi, a kik a farsangban szabályellenesen bőjtöltek.

Felhívás. Tisztelettel hívom fel a Debreczeni Dalegyet működő tagjait, hogy f. hó 19-én, Pénteken este, a szokott helyen pontosan és teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Debr. 1904 febr. 18 Csurka J. titkár.

Elfogott áldetektív. Tegnap este Kása Lajos egy asszony ismerésével sétált. Az Agárdi-utczában azonban igazolásra szólította fel egy férfi. Kása igazolta magát, de egyben megkérdezte a sötét és kíváncsi

alakot is, hogy ki legyen? Az illető mint Szilágyi Sándor mutatta be magát s azt mondta, hogy ő tükös rendőr a rendőrség szolgálatában. Kása Lajos feljelentette a rendőrségnél Szilágyit, a kiről kiderült, hogy a keresztnéve nem Sándor, hanem Laios és nem detektív, hanem faczér szabólegény. A rendőrség igen szigorúan megbüntette a kiváncsi szabólegényt.

— **Tanfolyam hibás beszédűek számára.** A siketnémák helybeli intézetének vezető-tanára a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete szerint a dadogók és minden egyéb hibásbeszédűek számára tanfolyamot rendez, melyet a siketnémákat gyamolító-egyesület igazgató-tanácsának engedelméből az iskola egyik tantermében tart. A tanfolyam f. évi márczius 1-én kezdődik és egyfolytában négy, esetleg öt hónapig fog tartani. Felvételt nyerhetnek rá mindkét nembeli hibásbeszédűek. Beiratás végett jelentkezni lehet az iskola (Csapó-utca 35.) igazgatói irodájában márczius 1-ig, naponként d. u. 4–6 órák között. A tanfolyamon résztvevők igazolt szegénység esetén tandíjmentesek, különben pedig havonként 12 korona tandíjat fizetnek. Vidéki növendékek a városban való elszállásolásukról és ételmezésükről maguk kötelesek gondoskodni.

— **Mentőszekrény a város nyomdájában.** A törvény utasítja az olyan vállalatokat, a hol gépekkel dolgoznak, hogy esetleges balesetek alkalmára tekintettel, az első segítséghez szükséges gyógy- és kötszereket kötelesek a helyszínen tartani. A tanács erre tekintettel ma kimondta, hogy a városi nyomda részére mentőszekrényt szerez be.

— **Ellopott üst.** Egyik helybeli gazdánál nagy mosás volt és az üstöt kivetették az udvarra. Mikor azután használatba akarták venni, hült helye volt az üstnek. A nyomozást a rendőrség megindította s kiderült, hogy Tóth János, egy Dekreczenből kitiltott csavargó lopta el. Megbüntették.

— **A siketnéma iskola javára** befolyt következő adományokat köszönettel nyugtatom: dr. Wolafka Nándor püspök ur 2 ágyalapítványának negyedévi díja 100 korona, Lestyán Adorján ur, a hajduhadházi ev. ref. egyház, az Alföldi Takarékpénztár 40–40 korona, a hajduhadházi ev. ref. egyház gyűjtése 10 korona, özv. Tomanóczy Ferencz 10 korona, özv. Hrabéczy Antalné 10 korona, özv. Ulrik József 4 korona, Balint József gyűjtése Vámospécs 2 korona, Maramaroszigeti erdőigazgatóság 5 korona 50 fillér, Vaszkó János Huszt 1 korona. Füleky Pál pénztáros.

— **Fejérmegye a bileki áldozatokért.** Székesfejérvárról jelentik, hogy ott általános megdöbbenést keltett az a rendkívül szigorú ítélet, a melyet a bileki kizsoltgált katonák ismeretes zavargása ügyében hoztak. A szerencsétlen fiuk majdnem mind fejérmegyeiek s ezért mozgalom indult meg, hogy sürgősen rendkívüli megyei közgyűlés hívassék össze s a kormányhoz és országgyűléshez feliratot intézzenek a büntetés elengedése vagy enyhítése iránt. A nép hangulatát jellemzi azon tény, hogy tömeges monstre-deputációt szándékoznak felküldeni a fővárosban, hogy az összes pártkörök jóakaratu támogatását kikérjék a börtönre vetett hozzátartozók megkegyelmezése érdekében. Az ítélet egyébként a politikai körökben is mély megütközést keltett.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Szatmár-Németiből írja tudósítónk: Jó fogást csinált tegnap a fábiánházi csendőrség. Elfogott egy pénzhamisító bandát, a mely hamis pénzeivel valósággal elárasztotta a vidéki városokat s a szomszédos községeket. Hosszas kutatás után a csendőrség kiderítette, hogy a hamis pénz Nagybecskerekéről kerül forgalomba s hogy Erdei József és Szántó

nevű nagyecsed lakosok pinczében készül. A pénzhamisítók épp munkában voltak, mikor a csendőrség betoppant műhelyükbe. A halomban heverő ötkoronásokat rögtön lefoglalták s a főzinkosokat a gyártáshoz használt összes eszközökkel együtt a szatmári törvényszék fogházába szállították.

— **Kitüntetett szállodás.** Hauer Berczit ismét kitüntetés érte. A bécsi konyhaszati, gazdasági és élelmezési kiállítás legelső díját ő nyerte el. A jeles vendéglőst, a ki a kiállítási jury oklevelét és az érdemkeresztet most kapta meg, számosan gratulálták.

— **A mezei kut halottja.** Csökmő községben Hiladi György egy igás fogattal lovakat ment itatni a falu egyik mezei kutjához. Hiladi egész délelőtt pálinkázott s mikor lovait itatta, már holt részeg volt. Nehéz fejjel huza a vizet a kutból. A második vagy harmadik vedér felhuzásánál megosusztott a lába és fejjel belebukott a kutba. A közelben nem volt senki, a ki észre vette volna esését, úgy, hogy a szerencsétlen ember hosszas vergődés után a kutba fuladt. Vagy két óra mulva látta meg a víz felszínén uszkáló hulláját egy csökmői paraszt ember. Jelentést tett az esetről az előjáróságnak, a mely táviratilag értesítette a kir. ügyészséget. A hullát, minthogy a szerencsétlenségért felelősség senkit sem terhel, az ügyészség engedelmével eltemették.

— **Találtatott.** A napokban találtatott egyik bérkocsiban egy csomag s miután tulajdonosa mindez ideig nem jelentkezett, felhivatik a közönség annak tudomásul vételére, hogy az a rendőrkapitányság bünyügyi osztály vezetőjénél őriztetik, hol kellő igazolás után jogos tulajdonosa átveheti.

— **Női nevek a bálban.** A debreczeni polgári-kör bálján 113 leány volt jelen. És hogy milyen magyaros volt a mulatság kitűnik az abból is, hogy a 113 leány 11 névvel szerepelt a bálon tőzsgyökeres magyar leánynevekkel. Juliska volt a legtöbb 29. Ezután az Erzsikék vezetnek, lévén a bálon 23 jelen, Mariska 21, Esztike 16, Zsuzsika 12, Rózsika 5, Sárika és Ilona 2–2, Katicza, Piroška és Margit pedig 1–1 volt.

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, — **Mauthner Ödön** cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33., mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. — Különösen fölemlítendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabona-félék dus választéka.

— **Új női-ruha varróterem.** Özv. M. Ring Marie és Veje mai hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

— **Letster József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

Orosz-japán háború.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, febr. 18.

Az orosz-japán háborúról a következő táviratokat vesszük:

Az oroszok Koreában.

Tokióból jelentik, hogy az oroszok átlépték Korea határát. A Mandzsuria nevű orosz ágyunaszá-

dot a kínai hatóság felszólította, hogy hagyja el a kikötőt. A naszád kapitánya kijelentette, hogy megvárja a tengernagy parancsát s a szerint fog cselekedni.

Japán kémek.

Tien-Csuiból jelentik, hogy Karbinban és egész Mandzsa országban az összes japánokat letartóztatták. Kiderült, hogy száznál több kém volt a letartóztatottak közt, a kik összeköttetésben állottak a japán vezérkar hirszerző osztályával.

Kínának határőrsége.

London, február 18. Tiencsinből jelentik: 15 vonat indult el kínai császári csapatokkal a határ felé. Csing-Jauban fognak ezek a csapatok állomásozni. Valószínűleg később 10,000 embert szállítanak még ide.

Zátonyra jutott magyar hajó.

Fiume, február 18. Az Adria gőzhajó társaság „Adria” nevű hajója Fiuméből tegnap indult el. A hajót éjjel irtózatoss vihar, szirokkó érte utól s Port Mari-nál zátonyra jutott. — Az Előre nevű vontató hajó buvárokkal segítségére sietett s értesítették a polai haditengerészeti parancsnokságot, a mely szintén segítséget küldött. A hajó helyzete veszélyes, de meg lehet menteni.

Képviselőválasztás Bodajkon.

Budapest, február 19. Bodajkon a képviselőválasztás nagy mozgalmak közt ma reggel indult meg. Jelöltettek Perczel Béla néppárti és Széchenyi Viktor Kossuth-párti. Kilenc órakor kezdődött a választás. Nehány tulbuzgó káplán erősen fanatizálni igyekszik a népet, a függetlenségiak azonban erősen ellentállanak a korteskedésnek. Fiát főispán is megérkezett a választás színhelyére. A néppártiak mindenféle hazug táviratokat küldenek Sándor János államtitkárhoz. Széchenyi Viktor megválasztása nagyon valószínű.

Macedóniai felkelés.

Belgrád február 18. Éjjente Macedóniából nagyon sokan monnek a felkelés színhelyére, hogy a felkelőkhez csatlakozzanak.

Letartóztatott gyárfőnök.

Budapest, február 18. Groszler Adolfot észéken letartóztatták. Groszler egyik főnöke volt a fizetésképtelenné vált üveggyárnak s azzal vádolják, hogy a hitelesítőket kijátszotta.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 18.

Készáru: tartott.

Buza áprilisra	8.82—8.83
„ októberre	8.52—8.54
Rozs áprilisra	6.99—7.01
Zab	5.84—5.86
Tengeri májusra	5.50—5.51

SZINHAZ.

A drótos tót került tegnap este színre, szép számu közönség előtt. A darab az ismert jó előadásban folyt le.

Szombatosok. Ma csütörtökön került színre Somló Sándor 1000 korona pályadíjjal jutalmazott történeti színműve: „A szombatosok”. A színmű főbb szerepeit Jeszenszky Irén, Menaszáros Margit, Hahnel Aranka, Eberghényiné Amália, Csige Ilonka, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Sebestyén Géza, Csiky László, Pataki Béla, Klenovits György, Iványi Antal, Szilágyi Aladár és Nagy János játsszák.

Egyenlőség. Holnap este nevezetes estélye lesz a debreczeni színháznak. Barrie „Egyenlőség” című színműve kerül bemutatásra. (A darabot szerzője fantáziának nevezi, de mint a Budapesti Hírlap írta: maradjunk csak a színmű elnevezésnél.) Az „Egyenlőség” úgy magas irodalmi érték, mint pazar kiállítás tekintetében is megérdemli azt az érdeklődést, melylyel mindenütt kísérte a közönség, a hol csak színrekerült. A próbákból ítélve az előadás is jónak ígérkezik.

VEGYES HIREK.

* **Betörés a szoboszlói járásbíró-ságnál.** Szoboszlóról jelentik lapunknak, hogy folyó hó 16-án éjjel, eddig ismeretlen tettesek betörték az ottani járásbírószobához. Gerstner albiró szobáját felfeszítették, az egyik jegyzői irodában a szekrény zárját feltörték és a Lengyel táblabíró szobájában elhelyezett vasszekrény alját is kiszédték. A vasszekrényt azonban nem vihették magukkal, mert az vas-sinnel a padlóba volt erősítve. A kár jelentéktelen.

* **Gyilkosság a műkedvelői előadáson.** Szatmárról írják, hogy Fény községben műkedvelői előadást rendeztek s játék közben Irsai Zoltán, az egyik szereplő, Fischer földbirtokos Margit nevű leányára ráított s az holtan rogyott össze. A revolverben golyó volt, a mit állítólag Irsai nem tudott. A csendőrség azonban letartóztatta. Az előadás közönsége megrémülve menekült ki a tereméből.

* **Aranylakodalom.** Hajdudorogon f. hó 13-án ülte meg az ottani népiskola gondnoka a községi képviselő, presbiter Szegedy Mihály aranylakodalomát az ő élete párjával, Kerékgyártó Mártával. Az aranylakodalmon Miklós fia vazulrendi áldozár, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa mondott felköszöntőt, mely a jelenlévő násznépet könyekig meghatotta.

Megsértett járásbíró.

A vő és az anyós harca.

— február 18.

(Saját tudósítónktól.) Soha sem teremtett a világ alkotója olyan elkeseredett ellenségeket, mint egy szegedi állami tisztviselő és az anyósa, a ki egy tanítónak a felesége.

Sz. Gy. állami tisztviselő válópórtíndított fiatal, szép felesége ellen, mert az

anyja, K. Gy. tanító felesége, összerombolta a boldogságukat. A fiatal házások között megszűnt a barátságos egyetértés és helyette a folytonos czivódás költözött be az anyós miatt.

Ilyen viszonyok között a férj jobbnak látta az elválást és be is adta a válókereket. Az anyós gyűlölete ekkor elérte azt a pontot, melyen túl már csak a tettelesség következik. Semmit nem tehetett azonban a veje ura ellen, mert az nem követett el olyanokat, a melyek miatt a törvény előtt felelősségre lehetett volna vonni.

Az anyós pedig éppen ez után kelt megkettőztetett erővel. Egyre-másra mentek a bűnvádi feljelentések Sz. Gy. ellen a büntető járásbírószobához, a hol már külön kis polezot tartottak az anyós és a vő pörösködéséből származó aktáknak. — Ugyanis nem kevesebb, mint hetvenkét feljelentést tett az anyós a leánya férje ellen. Ezekben a feljelentésekben aztán olyannak festette le K. Gy.-né a veje urát, hogy az nem ismert magára. A megartott tárgyalásokon azonban egyetlen vád sem nyert beigazolást, a mire a megvádolt tisztviselő hatóság előtti rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt feljelentette az anyósát, a kit a napokban nyolcnapos fogházra ítélte a büntető járásbírószoba.

Ezzel azonban még nem volt vége a komédiának. A tisztviselőnek ugyanis valami követelés miatt egy polgári bírósági ítélet alapján joga volt végrehajtást foganatosítani az anyósa házában lakó fiatal felesége ellen.

A napokban beállított Sz. Gy. az anyósa házához. Persze nem egyedül, hanem a végrehajtó, a becsüs és egy ügyvédjelölt társaságában. Neki ugyan nem föltétlenül volt szükséges megjelenni, de gondolta, hogy itt az alkalom, a mikor kéjeleget az anyósa toporzékolásában. — Az pedig csakugyan dühöngött is úgy, hogy miatta ismét a bíróság elé fog kerülni.

A tanító felesége ugyanis ilyen kedves szavakkal fogadta a kellemetlen vendégeket:

— Takarodjatok ki innen!

Sz. Gy. előbb nem szólt, hanem később fölemelte a szavát:

— Jó lesz nem okvetetlenkedni, mert e miatt megint meggyűlik a baja a bírósággal!

Erre az anyós rákvörös lett és így kiabált:

— A fene egyen meg a bíróval együtt. Az a bíró, a ki engem elítélt, épp olyan gazember, mint te vagy!

A foglalást azonban mégis megtartották, mely után a társaság egyenesen a szobában forgó aljárásbíróhoz ment és előadta a dolgot. A bíró megtette a följelentést a dühösködő asszonyság ellen, a kit a királyi ügyészség hatósági személy ellen elkövetett becsületsértéssel vádolt meg. Az érdekes ügyben legközelebb megtartják a tárgyalást a járásbírószagnál.

Ép észszel az örültek házában.

Fiu az anyja ellen.

— február 18.

A főváros közvéleményét hetek óta foglalkoztatja egy előkelő uriaszony bal-

sorsa, a kit a tulajdon fia, hatósági orvosok közreműködésével, azok szakértői véleménye alagján, ép észszel a tébolydába záratott, csak azért, mert neki az édesanyja alkalmatlan volt.

Az izgalmas ügy részleteiről tudósítónknak a következőket sikerült megtudni:

A mióta Veres Akos kolozsvári ítélőtáblai tanácselnök meghalt, özvegye kezelte a saját, valamint három kiskoru gyermekének a vagyonát. A gyermekei jogainak védelmében többször összeütközésbe jött a kolozsvári árvaszékkal, a melyet egy alkalommal egyik beváltványában meg is sértett. Az árvaszék panaszára a bíróság becsületsértésért 600 korona pénzbüntetésre ítélte. Minthogy ezt az összeget nem tudta megfizetni, arra kérte a bíróságot, hogy vonják le a nyugdíjából. Ezt a kérését nem teljesítették, hanem letartóztatták őt. A fogházban, a bíróság fölhívására, dr. Ajtai és dr. Németh orvosok megfigyelték és konstátálták, hogy Veress Ákosné perlekedési mániában szenved. Sőt tovább mennek. Előre látják, hogy az asszony állapota rosszabbodni fog s közveszélyessé válhatik, a miért is szükséges, hogy elmeorvosintézetbe szállítsák.

Múlt hó 17-én Zoltán fia, a ki Kolozsvárott ügyvédjelölt, bevittette a lipótmezei tébolydába, a hol kilencz elmebeteggel egy szobába zárva, még ma is sinylődik.

Ebben a kétségbeesztő helyzetben írta dr. Zboray Miklós országgyűlési képviselőnek az alábbi levelet, a mely egymaga is eléggé bizonyítja, hogy írója teljesen beszámítható.

„Az égre kérem, mentsenek ki innen, vizsgáltsanak meg künn levő orvosokkal is, nem vagyok elmebeteg; fiam ide záratott, hogy vagyonomat élveze 2000 forint évi jövedelemem van, ő pedig itten 550 forintot fizet. Ide írom ismerőseim névjegyzékét, kérem azokkal tudatni szomorú sorsomat, mert nekem innen levélírást nem engednek, élőhalott vagyok itten, könyörüljenek rajtam!

Mély tisztelettel
Veress Ákosné.

Dr. Zboray Miklós e levél vétele után az uriaszony érdekében azonnal beváltványt intézett gróf Tisza István belügyminiszterhez. Dr. Zboray Miklós válasza azokat az okokat, a melyek a szerencsétlen uriaszony családját arra birták, hogy ott tartsák az élőhalottak házában, felkéri a belügyminisztert, hogy a személyes szabadság illetően súlyos megsértése orvosársárol azonnali gondoskodják s Veress Ákosné haladéktalanul bocsáttassa ki a lipótmezei tébolydából.

A beváltvány nagy feltűnést keltett a belügyminiszteriumban, Tisza behatóan informáltatta magát s január hó 21-én dr. Zboray Miklós a lipótmezei tébolyda igazgatóságától a következő értesítést kapta:

779/904. sz.

Nagyságos dr. Zboray Miklós ügyvéd urnak
Budapest.

Van szerencsém értesíteni, hogy a belügyminiszter ur Ó Nagyméltóságához intézett kérvénye folytán a vezetésem alatt álló gyógyintézetben elhelyezett özv. Veress Ákosné, szül. Szöcs Ida elmebeteg folyó hó 11-én bizottságilag megvizsgálatott és ezen vizsgálat eredményéhez képest a belügyminiszter ur folyó hó 17-én 3704. szám alatt kelt magas leiratával nevezett betegnek az 1902. évi 125500. szám alatt kiadott szabályrendelet 16. §-ának 3. pontja értelmében való elbocsátását rendelte el.

Felkérem ennél fogva Nagyságodat, hogy az ide mellékelt térítvény űrlapot kitölteni, a beteg hozzátartozóinak valamelyikével aláíratni és a térítvényt az illetékes hatóság által igazoltatni sziveskedjék, mely esetben

a beteg a téritvény kiállítójának vagy az utóbbi megbizottjának ki fog adni.

Budapest, 1904. január hó 21-én.

Bolygó Károly s. k.,
kir. tanácsos, igazgató.

Itt következik a szerencsétlen uriaszony igazi tragédiája. Veress Zoltán ügyvédjelölt, a kinek Zboray rögtön elküldte a téritvényt, hogy írja alá, ennek a kívánságnak a teljesítését kereken megtagadta. — Allítólag kijelentette, hogy ha lehetőséget nyújtaná ahhoz, hogy édes anyja kiszabaduljon, akkor ő érdemelné meg, hogy bezárják a bolondok házába. S miután a szabályrendelet úgy intézkedik, hogy a téritvény kiállítása nélkül a tébolydából senki sem bocsátható el, bekövetkezhetik az az egyenesen hihetetlen dolog, hogy egy épeszü ember, a kinek szabadon bocsátását az orvosok magától értetődőnek találták s a belügyminiszter is elrendelte, továbbra is az örültek házában marad, mert a saját fia úgy kívánja.

Dr. Zboray Miklós előtt így az a kényszerűség áll, hogy az épeszü asszony számára gondnok kirendelését kell kérnie, hogy ez írja alá a fia helyett azt az írást, a melyik Veress Ákosnénak utlevél a szabadságba.

REGENYCSARNOK.

A titok.

Fordította: **Krasznainé F. Mari.**

(5)

De nem a zárda számára, sem a szalon számára nevelődött, hanem egész egyszerűen a házasságra és alázatosságra daczára rendíthetetlen vallósságának jobban gondolt ez az asszony érteni, mint az összes szentatyák.

Lerántott minden fátyolt. Világosan kell megmutatni a leányoknak, hogy mi vár rájuk. Iratai semmi kétséget nem hagynak a fölött, látni lehet ellenszenvét minden titokteljeség ellen, fehérre feketén. Egy reményteljes állapotban levő asszony megy el előttük és ő észre veszi, mint sug össze elpirulva két intézetbeli leány. Összeszidja őket, nem azért mert észrevették az arra menőt, hanem mert egy ilyen természetű dologról suttogva beszéltek és nem hangosan. Ti buta jószágok, hiszen ti réatok is az vár!

Akkor azonban vigyázzatok magatokra és óvjátok a gyermeket, már reményteljes állapotok idejében. Önkénytelenül is újra ellent mondó mozdulatot tett Mand asszony, midőn az őrnagy ezt a helyet felolvasta neki. C azonban bebizonyította neki, hogy Maizsteuon egyik levelében, melyet az alapítványi hölgyesekhez intézett, világosan így van megírva és a mit ez a fontos asszony mondott, egy király fele ége, nagy szárad nagy asszonya, azt minden tartózkodás nélkül ismételteti egy öreg katona. A következő században még messzebbre mentek. Ámbár Rousseau kiábrándította egy kisé: a kis Sophie, kit Emiljének nevelnek, meg kell hogy hallgassa édes apjától egy délutáni szónok bölcsességét. De volt valaki abban az időben, ki a legmerészebb megoldást ajánlotta. II. Katharine gyakran tanácskozott Diderottal leányintézetéről és ő, ki számára annyira nem létezett már semmi titok, tőle akarta megtudni, mint járjon el a nagy titokkal. Ekkor elbeszélte neki Diderot, mily módon nevelte saját leányát. Tizenhatodik évében anatómiai oktatásban részesítette, életnagyságu preparatumokban mindent megmutattak és megmagyaráztak neki, nem maradt egy parányi titok számára és így elkészülve elbocsátatott a mindent tudó, a korlátlan szabadságba. A kísérlet remekül sikerült, a legszerencésebb házassággal végződött.

— Eppen úgy rosszul is végződhetett

volna, — mondá Mand asszony egy alkalommal — már a leánya szokása után történt, midőn az utóbbi esetet elbeszélte neki az őrnagy. Mand elgondolkozott. Az őrnagy is hallgatott, mert nem talált feleletet az asszony megjegyzésére. Hogy majdnem teljesen zsákmány nélkül érkezett meg kutatásából, kissé elkedvetlenítette. De ezen kérdésben igazán homlokegyenest ellenkező nézetek között lebegtek ide-oda és egyértelműségét még a legmagasabb illetékes hatóságnál, az anyáknál sem találták. Ők is kételkednek, vonakodnak, puhatalóznak és tapogatóznak.

Leplezzék le a titkot? Igen, olyan korán, a mint csak lehet. Igen, de csak célozgatva! Nem, tartózkodás nélkül, a teljes igazat! Véleménykülönbség az egész vonalon. Egyesek egyáltalában nem akarnak tudni a leplezésről, megint mások a véletlen játéknak akarják átengedni az édes természetnek, a mely majd el fogja találni. Mand asszony ekként cselekedett, barátja sem tudott neki valami jobbat ajánlani.

Gyakran lebegett ajkán a leplező szó, gyakran úgy érezte, hogy gyöngéd kézzel a megismerés elé kellene vezetnie a leányát. A kicsike azonban nem értett semmit abból, a mit édesanyja akart. És mégis virult és

korán felül érett volt. A természet itt bájos hazugságot játszott. A tavasz teljében állott a leány, teljesen tavaszi sejtelem nélkül. Így ment férjhez, még alig tizenhétéves korában nagybátyjához, kihez már gyermekkorában vonzódott a nélkül, hogy a házasságról több fogalma lett volna, mint egy ujszülött gyermeknek. Személyes okok miatt siettetta édesanyja az esküvőt és e miatt most szemrehányást tett magának.

(Vége köv.)

SZINLAP.

Ma, csütörtökön, február 18-án bérlet
116-ik szám „B”

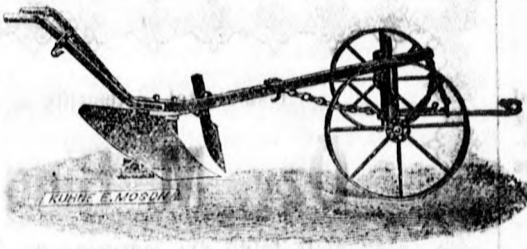
A szombatosok.

Történeti színmű 3 felvonásban.

Holnap, pénteken, február hó 19-én, bérlet
117-ik szám „C” — először:

Egyenlőség.

Fantázia négy felvonásban.

KÜHNE E.

hazánk legrégibb gazdasági gépgyárában

= MOSONBAN =

legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók: **Sack-rendszerű acél-ekék, egy és kétvasú ekék, különféle szerkezetben, hengerek, szántóföld és rétboronák** dus választékban.

Hirnevés tolókeres rendszerű

„Mosoni Drill” sorvetőgépek.

Mindennemű **cséplőgépek, kézi és járgányhajtásra. Gabona-tisztító és szelölőrosták, konyolyvasztók, szecskaváló, ropavágó és darálógépek** kitűnő szerkezetben és különféle nagyságban. **Morzsolók** kézi és erőműhajtásra.

Hollingsworth lógereblyék.

Amerikai ló- és kézi-kapák.

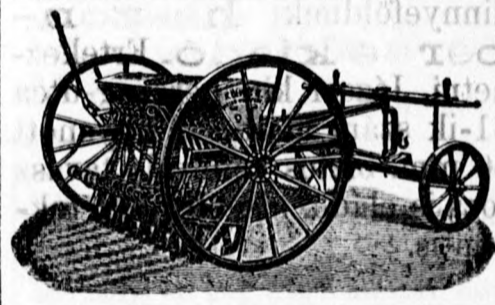
Francia ekék és

kapáló-gépek szőlőmiveléshez

Bizományi raktár:

Korondi Sándor urnál

Debreczen. Placz-utca 28.

Telefon 349.

Budai Károly cukrászda.

Telefon 349.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy cukrászdámban naponta különböző friss sütemények, tejszínnel töltve kapható, továbbá

friss Tea-sütemények, Mignon Kugler Dessertek, különböző Bonbonok, Liquerök. Uzsona (Priások) kis kalácsok, Kuglupfot, fölvert Tejszint, — friss Hasché és különböző ujdonságok.

Vidéki, mint helyi rendelések, pontosan eszközöltetnek. Helybeli távolabbi t. vendégeimnek kényelmére Telefont rendeztettem be és minden rendeléményt házhoz szállítom. A tisztelt közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Budai Károly, cukrász.

Saját készítményű Pemetefű ezukorkát ajánlom.

Saját készítményű Pemetefű ezukorkát ajánlom.

Saját készítményű Pemetefű ezukorkát ajánlom.

NYILT TÉR.

Egy elismerő levél,

Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria Mittersill.

Értesitem önt, az ön Wilhelm-féle antiarthrikus antireumatikus vértisztító teája, hét személyen, akik csuszajosok voltak, segített úgy, hogy most mind egészségesek, egy személyt, ezt meg kell jegyeznem, már egy egész éve ágyban feküdt és az ön tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az ön feleségem is nélkülözhetetlennek tartja a házban ezt a teát. A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. — Ennek a teának minden háznál és minden családban ott kell lennie. Tisztelettel **Krall György**

Kapható **Franz Wilhelm** gyógyszerész, cs. kir. udvari szállítónál Neunkirchenben, — Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszer-tárakban, drogueriákban.

1 csomag 2 kor. 1 postacsomag 13 doboz 24 kor. bérmentesen Magyarország minden állomására.

Raktár Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszer-tárában (4.)

Apró hirdetés.

KERESKEDELMI tanfolyamot végzett fiatal leány, felvétetik Mentze Henrik újdonságok áruházába, a hová az írásbeli ajánlatok küldendőek; ugyanott egy jó családból való ügyes fiú tanuló felvétetik.

Kiadó föld.

14 hold talló-föld, közvetlen a vágóhid mellett, kisebb részletekben is, — olcsó árért dinnyeföldnek **házon-ber e kiadó.** Értekezhetni József kir. herceg-utca 31-ik szám alatt, — ugyanott 50 mm. biztos vetnivaló tavasz rozs is eladó, kisebb részletekben is.

A Debreczeni Helyivasut Részvénytársaság

folyó 1904. évi márczius 6-án, délelőtt 11 órakor, a Kereskedelmi akadémia disztermében tartja

XVII-ik Rendes évi Közgyűlését,

melyre a t. részvényesek ezennel meghívtnak.

T a r g y :

1. Az igazgatóságnak az 1903-ik évről szóló üzleti jelentése, ugyazinte erre vonatkozólag a felügyelő bizottság jelentése.
2. Az 1903. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.*
3. Az osztalék meghatározása.
4. Új vágányok építése és motoros-kocsik beszerzésére vonatkozó indítvány.
5. Alapszabályok 24, 26, 29, 38, 41 és 42. §§-ainak módosítása.
6. Igazgatósági tagok választása.

Debreczen, 1904 február 18.

Az igazgatóság.

* A mérleg és zárószámadások a társaság irodájában ki vannak téve és az érdeklődők által megtekinthetők.

Tisztelettel értesítjük a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy

Özv. M. Ring Marie és Veje

ezég alatt folyó évi márczius hó 1-én

női-ruha varrótermet

nyitunk, hol minden tekintetben kifogástalan kiszolgálással iparkodni fogunk nagybecsült rendelők legmesszebb menő igényeit kielégíthetni.

Tisztelettel kérjük, hogy varrótermünkét minél előbb becses látogatásukkal megtisztelni méltóztassék.

Márczius hóban készitendő ruhákat már most vállalom.

A varróterem ideiglenes helyisége:

Battyányi-utca 12. sz. földszint.

Kiváló tisztelettel:

ÖZV. M. RING MARIE és VEJE.

UJ ÜZLET!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű vevő közönséget, miszerint helyben PIACZ-UTCZA 22. sz. alatt, (a kistemplommal szemben) egy a mai kornak megfelelő

cipő-, kalap- és férfi-divat üzletet nyitottunk.

Elvünk kizárólag jó anyagból készült áruknak beszerzése, amelynek tulnyomó része magyar gyártmány és bizton állíthatjuk, hogy bárki teljes bizalommal fordulhat hozzánk, mivel a legjobbat és mégis olcsóbban vásárolhatja nálunk, mint bárhol másutt.

A helyteli piacon több éven keresztül szerzett tapasztalatok folytán alkalmunk volt a tisztelt vevő közönség jó ízlését kiismerni és így módunkban lesz a legmesszebb menő igényeket is a legjobban kielégíteni.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel

GLÜCK és GERŐ, cipő-, kalap- és férfi-divat kereskedők, Debreczen, Piacz-utca 22. sz., (a kistemplommal szemben).